

Gedragcode voor mentoren ¹

Algemene houding

Het kenmerk van het mentorschap is: het behartigen van de persoonlijke belangen van de cliënt op het gebied van behandeling, verpleging, verzorging en begeleiding, met inachtneming van het recht op zelfbeschikking van de cliënt. De mogelijkheid tot zelfbeschikking van de cliënt staat bij het handelen van de mentor altijd centraal. Alleen in situaties, waarin de cliënt zelf geen beslissing kan nemen, treedt de mentor op in zijn plaats.

De mentor gedraagt zich als goed vertegenwoordiger. Hij ziet erop toe dat het mentorschap zo min mogelijk ingrijpt in het privéleven van de cliënt. De mentor let erop, dat besluiten over diens persoonlijke aangelegenheden zoveel mogelijk samen met de cliënt of in zijn geest worden genomen.

De achtergrond, de levensbeschouwing, de normen en waarden, en de wensen van de cliënt staan hierbij centraal. Het is dan ook de plicht van de mentor om de cliënt zo goed mogelijk te leren kennen. Hierbij is het eveneens van belang dat de mentor een zekere afstand in acht neemt, teneinde zijn functie effectief te kunnen uitvoeren.

De mentor houdt geheim wat hem gedurende de uitvoering van zijn taak is toevertrouwd wat daarbij als geheim te zijner kennis is gekomen of waarvan hij het vertrouwelijke karakter moet begrijpen. Hij vertelt niets zonder toestemming van de cliënt door aan derden.

Geheimhouding is essentieel in een vertrouwensrelatie. Slechts op grond van zeer dringende redenen, als het belang van de cliënt daarom vraagt, en als de cliënt door lichamelijke of geestelijke redenen geen toestemming tot de opheffing van de geheimhoudingsplicht kan geven, kan de mentor de geheimhouding doorbreken.

Houding ten opzichte van cliënten

(1) De mentor benadert de cliënt met respect. Hij dringt niet verder door tot de privé-sfeer dan in het kader van het mentorschap nodig is.

De mentor dient zich rekenschap te geven van de privacybelangen van cliënten. Dit geldt voor alle contacten die hij met de cliënt onderhoudt.

Intimiteiten zijn niet toegestaan. Het voeren van handel met cliënten en het accepteren van giften of nalatenschappen is niet verenigbaar met goed mentorschap.

(2) De mentor respecteert de autonomie van cliënt en laat deze waar mogelijk zelf besluiten nemen of handelend optreden.

Een mentorschap grijpt diep in op het privé-leven van de cliënt. De mentor waakt ervoor dat besluiten over diens persoonlijke aangelegenheden zoveel mogelijk door de cliënt of in gezamenlijk overleg worden genomen. Indien de mentor een besluit moet nemen omdat de cliënt daar niet meer toe in staat is, doet hij dit zoveel mogelijk in de geest van de cliënt. De achtergrond, de levensbeschouwing, de opvattingen en de normen en waarden van betrokkene staan hierbij centraal.

¹ Deze code is gebaseerd op de gedragscode die werd ontwikkeld en beschikbaar gesteld door stichting Mentorschap Rotterdam e.o., t.b.v. scholing en begeleiding van mentoren en om externen te informeren. De code is ook opgenomen in de beschrijving van de functie- en functievereisten van mentor in het Model Documentenboek. En een verkorte versie is opgenomen in de folder "handvatten voor de mentor" van MNN.

(3) De mentor neemt het verzet van een cliënt tegen een behandeling altijd serieus. Hij zal proberen de achtergrond van dit verzet te achterhalen, bijvoorbeeld angst, (oorlogs)verleden, levensbeschouwing, (vroegere) opvattingen, normen en waarden, en op grond daarvan pas een besluit nemen.

Bij verzet of uitdagend gedrag van de cliënt zal de mentor eerst kijken naar de achtergronden van dit gedrag. Een mentor probeert te achterhalen waarom de cliënt zich tegen een behandeling verzet. Verzet de cliënt zich bijvoorbeeld omdat een behandelbesluit ingaat tegen zijn levensopvatting, dan behartigt de mentor het belang van zijn cliënt.

Houding ten opzichte van hulpverlenende instanties en hulp-, zorg- en dienstverleners

(4) De contacten tussen de mentor, de hulpverlenende instellingen en de hulpverleners dienen zakelijk te zijn en te blijven. De bemoeienis van de mentor is steeds gerelateerd aan zijn functie en strekt niet verder dan voor een goede vervulling van deze functie nodig is.

De mentor is de belangenbehartiger van zijn cliënt. In zijn handelen moet zijn onafhankelijkheid van de hulpverlenende instanties tot uitdrukking komen. Vriendschappelijke relaties met hulpverlenende instanties en hulp- en dienstverleners staan hieraan in de weg, omdat zij kunnen leiden tot belangenverstremming. Daarom mag een mentor geen (werk)relatie hebben met de instelling die de zorg en/of andere professionele diensten verleent.

(5) De mentor brengt duidelijk in woord en daad tot uiting dat hij optreedt voor en namens de cliënt. Alle schijn van belangenverstremming dient te worden voorkomen.

(6) De mentor benadert de instellingsmedewerkers en andere zorg- en dienstverleners met respect.

De mentor is terughoudend met het uiten van oordelen over toegepaste behandel- en zorgmethoden, maar volgt deze wel kritisch. Hij bewaakt hierbij de belangen van cliënt. Als hij tekortkomingen signaleert in de zorg of als er afbreuk wordt gedaan aan de positie en de rechten van zijn cliënt is de mentor verplicht om namens zijn cliënt in of buiten rechte op te treden. De mentor treedt dan op als belangenbehartiger, plaatsvervanger of vertegenwoordiger.

(7) De mentor bewaakt de zorg en de kwaliteit van de zorg actief. Bij klachten over de behandeling, de zorg, de verpleging en of de begeleiding, vertegenwoordigt de mentor zijn cliënt.

De mentor vertegenwoordigt of ondersteunt zijn cliënt bij het uiten van zijn klacht over de behandeling en/of de zorgverlening. Hij zorgt ervoor, dat de klacht in behandeling wordt genomen.

Indien nodig treedt hij op als vertegenwoordiger en belangenbehartiger en neemt hij verdere stappen ter bescherming van de belangen van zijn cliënt.

Houding ten opzichte van de familie van cliënt.

(8) De mentor gedraagt zich respectvol naar familieleden van de cliënt.

Belangenbehartiging betekent dat de mentor niet onnodig tussen de familie en zijn cliënt komt. Als de cliënt en diens familie dit willen, betreft hij de familieleden bij de zorg- en behandelbesluiten en houdt hij hen op de hoogte van de toestand van zijn cliënt.

Het belang en de wil van de cliënt blijven voor de mentor ook hierbij te allen tijde het uitgangspunt.

Houding ten opzichte van de bewindvoerder.

(9) De mentor houdt er rekening mee dat de bewindvoerder een eigen verantwoordelijkheid heeft met betrekking tot de financiële belangenbehartiging van zijn cliënt. Bij het doen van uitgaven ten behoeve van de cliënt dient de mentor zorgvuldig te handelen.

De mentor overlegt met de bewindvoerder over uitgaven die voor de verzorging, behandeling, verpleging en begeleiding van zijn cliënt gedaan moeten worden.

De mentor houdt zich aan de richtlijnen van de bewindvoerder met betrekking tot de verantwoording van de kosten die hij maakt ten behoeve van zijn cliënt.

Hij houdt bij zijn besluiten rekening met de financiële mogelijkheden van de cliënt en met diens vroegere levenswijze. Een onoverbrugbaar verschil van mening over de besteding van het geld tussen mentor en bewindvoerder legt hij voor aan de kantonrechter.

Houding ten opzichte van de kantonrechter.

(10) De mentor houdt er rekening mee dat hij door de kantonrechter opgeroepen kan worden om zich te verantwoorden over zijn optreden als mentor. De mentor is verplicht om aan de oproeping van de kantonrechter gehoor te geven.

De mentor houdt in de vorm van een logboek bij wanneer hij betrokkene heeft bezocht en wat hij voor hem heeft gedaan of besloten.

Als de mentor een gerechtelijke procedure wil starten is het raadzaam om zich eerst te laten machtigen door de kantonrechter. Deze kan dan kijken of de procedure een kans maakt.